

Narodil se 28. června v Lyonu, kde také vystudoval medicínu. Po lyonském anarchistickém atentátu na Françoise Sadi Carnota v r. 1894 se tu medicínské kruhy zabývaly otázkou, zda prezidentův život nemohl být včasnějším a vhodným zákrokem přece jen zachráněn. Alexis Carrel, jemuž lehce vznětlivá povaha vynesla přezdívku „Doutnák“, byl o tom hluboce přesvědčen. Již roku 1902 publikuje techniku cévní anastomózy – chirurgického spojení dvou cév (důležitý předpoklad transplantací): do té doby totiž chirurg neměl spolehlivé možnosti zašít proříznuté nebo jinak porušené stěny tepen! V roce 1905 je už jako profesor lyonské fakulty medicíny a vynálezce tepenného stehu pozván do Chicaga; o rok později se stává vědcem Rockefellerova institutu, kde bude činný po většinu života. Nobelovu cenu pro lékařství získává roku 1912 za práce o cévních stezích a transplantaci cév a orgánů.

Ve stejném roce vzniká francouzská Eugenická společnost. Nemenší Carrelovou zásluhou bylo propracování kultivační techniky pro savčí a lidské tkáně mimo tělo: kus srdce kuřecího embrya „žije“ pod jeho péčí ve sterilním živném roztoku plných 27 let, občas je přitom třeba odříznout kus nově narostlé tkáně! Se svými spolupracovníky postupně vypracovává stále dokonalejší způsoby, jak pěstovat tkáně teplokrevných mimo tělo. Pokusy s kultivací tkání jej rovněž přivádějí k transplantaci orgánů. Se svým blízkým přítelem, letcem a znamenitým konstruktérem Charlesem Lindberghem, sestrojí ve 30. letech oběhové čerpadlo (novináři jej brzy přejmenují na „skleněné srdce“), jímž vhánějí krev do explantovaných orgánů a tak je in vitro udržují na živu. Stojí u zrodu bank na orgány. Toto vše patří k zásadním milníkům světové vědy.

Carrel, velký čtenář antických filozofů, je však také kritikem záporných stránek moderního světa, v němž „hlavní úlohu hraje hrabivost jednotlivců, dostatečně bezohledných, aby dovedli vyvolat všeobecnou poptávku po zboží, které mají na prodej“. Světa, který je založen na podmiňování egoismu a na spotřebě: „Je opravdu nutno neustále zvyšovat produkci, jen aby člověk musel konzumovat stále rostoucí množství neužitečných věcí?“ Propaganda inspirovaná výhradně zjištěnými motivy s ambicí řídit naše životy od zásadních rozhodnutí po maličkosti jej uráží stejně jako nízkost a podbízivost zábavy předkládané – z týchž důvodů – masám. Brojí proti nekázní davu i přehnané specializaci elit, změkčilosti a pohodlnosti obou. Z některých vět promlouvá jeho americká zkušenost: „Velká města byla vybudována bez ohledu na nás. Tvar a rozměry mrakodrapů se odvíjejí z nutnosti vytěžit co nejvíc ze čtvereční stopy půdy, ne z lidských dispozic. Člověk by tu měl být mírou všeho, ve skutečnosti je cizincem ve světě, jenž vytvořil. A nešlo by decentralizovat těžký průmysl? Nebylo by například možno poslat do těchto továren na krátký čas všechny mladíky v zemi podobně jako na vojnu?“

Bezprostředně před druhou světovou válkou se stává trochu paradoxně zároveň čestným členem Akademie věd v Sovětském svazu a ve Vatikánu; v roce 1941 se přes Španělsko vrací

do Francie, 16. dubna je přijat maršálem Pétainem. V listopadu t. h. roku založená nadace má 4 oddělení a 16 studijních skupin (viz pozn. č. 8). O necelé tři roky později, 21. srpna 1944, je Carrel novým ministrem zdravotnictví svého úřadu zbaven a nadace rozpuštěna. Někteří jeho spolupracovníci přejdou po válce do ještě bezzubějšího „Národního institutu pro demografický výzkum“ (Jean Sutter tu ještě roku 1950 vydá studii L'eugénique.). Alexis Carrel umírá 4. listopadu 1944 na infarkt. Pohřbu se neúčastní ani jeden zástupce „nové Francie“. V roce 1996, v době sílícího diktátu „politické korektnosti“, Lyonská univerzita „po čtyřech letech diskusí“ stahuje Carrelovo jméno ze své fakulty medicíny. O dva roky později zahajují ekoložky a členky městské rady Paříže, Sylvie Schererová a Cécile Silhouette, úspěšnou kampaň za změnu jména malé uličky v blízkosti Eiffelovy věže, pojmenované po Carrelovi v roce 1974. 14. května 2004 je z rozhodnutí městské rady přejmenována na „rue Pierre-et-Marie Curie“. Nová inkvizice nespí, filtrace minulosti a poznání pokračuje.